

Oděvní technik technolog / technička technoložka (kód: 31-048-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání: Oděvní technik technolog
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v normách a v technických podkladech v oděvní výrobě	4
Stanovování standardních technologických postupů a technologických podmínek pro jednotlivé úseky oděvní výroby	4
Vypracovávání technologické dokumentace oděvní výroby	4
Stanovování výrobních zařízení pro oděvní výrobu	4
Kontrola dodržování technologických postupů v oděvní výrobě	4
Stanovování druhů polotovarů a množství materiálů pro oděvní výrobu	4
Kvalitativní zkoušky materiálů, polotovarů a výrobků v oděvní výrobě	4
Analyzování vlivů působících na užité vlastnosti materiálů, polotovarů a výrobků v oděvní výrobě	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v normách a v technických podkladech v oděvní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést základní normy (normy kvality, ISO normy), vyjmenovat technické podmínky pro oddělování, vyztužování a spojování (zásady pro položení stříhových šablon, pro návaznost a souměrnost vzoru, pro šířky švových a koncových záložek, požadavky na parametry vyztužování, na kvalitu stehů), uvést velikostní systémy oděvních výrobků, požadavky na značení oděvních výrobků	Ústní ověření
b) Pracovat s technologickou dokumentací pro konkrétní oděvní výrobek (popsat podle technického nákresu výrobek, rozlišit podle technického popisu jednotlivé detaily výrobku, určit podle pracovního předpisu technologii a normy výkonu, stanovit z technických podkladů požadavky na adjustaci)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Stanovování standardních technologických postupů a technologických podmínek pro jednotlivé úseky oděvní výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodný technologický postup pro zhotovení jednoho konkrétního oděvního výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Stanovit vhodný technologický postup konkrétní pracovní operace	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Stanovit technické podmínky a parametry kvality jednoho konkrétního oděvního výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit způsoby normování práce	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vypracovávání technologické dokumentace oděvní výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhotovit technický nákres - siluetu a členění oděvu (pohled na přední a zadní díl, detaily, popřípadě vnitřní vypracování) pro jeden konkrétní oděvní výrobek	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vyhotovit technický popis pro jeden konkrétní oděvní výrobek	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vypracovat pracovní předpis pro jeden konkrétní oděvní výrobek	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vypracovat pracovní postup operace pro konkrétní operaci, včetně grafického vyjádření	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Stanovování výrobních zařízení pro oděvní výrobu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit potřebné stroje a zařízení ke zhotovení konkrétního oděvního výrobku, zohlednit vlastnosti materiálu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit závislost technologických parametrů strojů a zařízení na použitých oděvních materiálech	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Kontrola dodržování technologických postupů v oděvní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provéřít dodržování pracovního postupu konkrétní operace (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provéřít dodržování technologické kázně, tj. provedení operací dle pracovního předpisu konkrétního oděvního výrobku (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zkontrolovat nastavení technologických parametrů na strojním zařízení a porovnat soulad s materiálem a technologickými postupy	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zjistit příčiny vzniku nedostatků kvality oděvního výrobku, navrhnout opatření k nápravě (navrhnout technologický postup k odstranění vad, ke zvýšení kvality)	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Předvést na modelové situaci jednání s lidmi – simulovat řešení problému s kvalitou	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Stanovování druhů polotovarů a množství materiálů pro oděvní výrobu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit na základě návrhu a technických podkladů materiály potřebné pro zhotovení oděvního výrobku (vrchové, podšívkové, výztužné, drobná příprava), zdůvodnit vhodnost použití	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit, jak se stanoví spotřeba materiálů a polotovarů na konkrétní oděvní výrobek	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Kvalitativní zkoušky materiálů, polotovarů a výrobků v oděvní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit druh předloženého materiálu, definovat jeho vlastnosti, definovat možné vady, vybrat z předložených vzorků materiál vhodný pro stanovený oděvní výrobek, zdůvodnit volbu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést kvalitativní zkoušky oděvního materiálu – provést základní rozbor materiálu (makroskopicky určit složení, dostavu, ověřit plošnou měrnou hmotnost), vyjmenovat a popsat provádění základních materiálových zkoušek (srážlivosti, otěru)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Charakterizovat kvalitativní zkoušky oděvního výrobku nebo jeho polotovaru – vyjmenovat a popsat provádění základních zkoušek (pevnost švu, pevnost lepeného spoje, odolnost v praní)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Analyzování vlivů působících na užité vlastnosti materiálů, polotovarů a výrobků v oděvní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Analyzovat faktory výrobního procesu, které působí na použité materiály a oděvní výrobek	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit rizika spojená s použitím nesprávné technologie	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Při zkoušce jsou ověřované odborné kompetence a kritéria hodnocení sestaveny v dílčí procesy.

Uchazeči je zadáno vypracovat technologickou dokumentaci – tj. stanovit vhodný technologický postup pro zhotovení konkrétního oděvního výrobku a vypracovat pracovní předpis (včetně technického nákresu a technického popisu zpracovávaného oděvního výrobku) jako soupis operací s uvedením potřebné techniky, dále vypracovat postup pracovní operace pro jednu konkrétní operaci (včetně grafického vyjádření operace), stanovit oděvní materiály potřebné pro zhotovení oděvního výrobku, provést kvalitativní zkoušku jednoho vzorku materiálu.

Dále je uchazeči zadáno řešit modelové situace pro konkrétní oděvní výrobek (předvést na modelových situacích kontrolu dodržování technologické kázně a kontrolu nastavení stroje) jako činnost v technologické přípravě výroby při průmyslovém zhotovování oděvů. Pro vypracování dokumentace a řešení modelových situací si uchazeč zvolí konkrétní oděvní výrobek z nabídky autorizované osoby a vylosuje konkrétní pracovní operaci z nabídky autorizované osoby, viz kap. Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky, vhodný vzorek oděvního materiálu pro zohlednění technologie vybraného oděvního výrobku a provedení kvalitativní zkoušky přidělí autorizovaná osoba.

Autorizovaná osoba připraví nabídku různých druhů oděvních výrobků (návrhy ve formě skici) a umožní uchazeči se s ní seznámit v předstihu (minimálně 1 měsíc) před zkouškou. Autorizovaná osoba zpracuje přehled doporučené literatury a umožní uchazeči se s ním seznámit v předstihu (minimálně 1 měsíc) před zkouškou. O formě seznámení uchazeče s nabídkou oděvních výrobků a s přehledem doporučené odborné literatury rozhoduje autorizovaná osoba.

Dále Autorizovaná osoba připraví nabídku pracovních operací (seznam ve formě názvů pracovních operací), vzorky oděvních materiálů (reálné materiály 20 x 20 cm), modelové situace z provozu oděvní výroby (minimálně jednu ke každému ověřovanému kritériu hodnocení odborné kompetence „Kontrola dodržování technologických postupů v oděvní výrobě“).

Zkouška bude probíhat jak v prostředí odborné učebny (dílny), tak v prostředí reálného provozu v oděvní výrobě (především při simulování praktických činností kontroly dodržování technologické kázně a při navrhování řešení konkrétních problémů). Jednotlivá kritéria hodnocení se ověřují uvedenými způsoby ověření a zaměřují se jak na výsledek vykonávané činnosti, tak na způsob předvedení činnosti.

Praktické předvedení spočívá ve skutečném provedení reálné činnosti nebo simulaci ústní komunikace, v písemném či grafickém záznamu, čtení konkrétní technologické dokumentace apod. Při ověřování splnění kritérií formou praktického předvedení je třeba se zaměřit na kompletnost operací a shodu s návrhem a na dodržování technických podmínek vypracování oděvů. Při ověřování splnění kritérií hodnocení formou praktického předvedení s ústním ověřením se požaduje stručné slovní doplnění předvedené činnosti v souladu s doporučenou literaturou, ve smyslu vysvětlení nebo obhajoby zvoleného postupu či řešení.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na zhotovování oděvů a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti oděvnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.
- Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na oděvní technologie a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.
- Profesní kvalifikace 31-048-M Oděvní technik technolog / technička technoložka + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici odbornou učebnu (dílnu) umožňující ověření všech kompetencí a mít přístup i do reálného provozu. Minimální následující materiálně-technické vybavení:

- Technická dokumentace (technický nákres, technický popis, pracovní předpis) pro oděvní výrobky (minimálně pro 3 druhy oděvních výrobků - trupový, kalhotový, sukňový; ke každému druhu minimálně 2 různé varianty těchto výrobků), databáze pracovních operací, rýsovací potřeby
- Skici různých druhů oděvních výrobků (minimálně 3 druhy výrobků - trupový, kalhotový, sukňový; ke každému druhu minimálně 2 různé návrhy těchto výrobků) pro vypracování technického nákresu, technického popisu, pracovního předpisu; seznam pracovních operací (minimálně 20 úplných názvů pracovních operací vhodných k sestavení pracovního postupu operace), vzorky oděvních materiálů o rozmětu 200 x 200 mm (minimálně 10 vzorků)
- Pracoviště (úsek reálného provozu) se základním vybavením pro kontrolu dodržování technologie: šicí stroje (průmyslový jednojehlový šicí stroj se stehem vázaným, průmyslový jednojehlový šicí stroj se stehem klikatým), speciální stroje (obnitkovací tří nebo vícenitný stroj, dvou nebo vícejehlový stroj s krycím stehem, konfekční dírkovací stroj, zapošívací stroj, knoflíkovací stroj, závorování stroj), fixační technika (fixační lis) a žehlicí technika (parní a elektrická nebo elektroparní žehlička, žehlící stůl, základní tvarovky)
- Přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Záznamové archy pro vypracování technologické dokumentace, psací potřeby, případně PC

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro průběh zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 20 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 8 až 11 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Moděva - výrobní družstvo Konice